ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Беларускі УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

№ 4 (1002) ● ЧАЦВЕР, 15 лютага 1973 г. ● Цана 2 кап. ● Год выдання XXXVIII

ДА ДНЯ САВЕЦКАЙ АРМІІ І ВАЕННА-МАРСКОГА ФЛОТУ

РЫХТУЕЦЦА КАНФЕРЭНЦЫЯ

У гонар 55-й гадавіны Савецкай Арміі і Ваенна-Марскога Флоту 21 лютага адбудзецца навукова-практычная канферэнцыя, прысвечаная ваенна-патрыятычнаму выхаванню студэнцкай моладзі. Рыхтуюць яе рэктарат, партком, ваенная кафедра, савет ветэранаў вайны і камітэт ЛКСМБ. Плануецца абмеркаваць наступныя даклады: «У. І. Ленін, КПСС аб выхаванні савецкай моладзі на рэвалюцыйных, баявых і працоўных традыцыях савецкага народа», «Работа ваеннай кафедры БДУ па ваенна-патрыятычнаму выхаванню студэнцкай моладзі», «Формы, метады і сродкі ваенна-патрыятычнага выхавання», «Удзел ветэранаў вайны ў ваенна-патрыятычным выхаванні», «Дзейнасць камсамольскай арганізацыі БДУ па ваенна-патрыятычнаму выхаванню студэнтаў».

З паведамленнямі выступяць студэнты, аспіранты, выкладчыкі, супрацоўнікі бібліятэкі, кіраўнікі грамадскіх арганізацый БДУ.

М. МАЦЕЙКА.

ВЕЧАРЫ, ЛЕКЦЫІ, ГУТАРКІ

З 14 па 23 лютага на факультэтах пройдуць урачыстыя сходы, прысвечаныя 55-й гадавіне Узброеных Сіл СССР, тэматычныя вечары, вечары-сустрэчы з удзельнікамі Вялікай Айчыннай вайны. Лекцыі і гутаркі па ваенна-патрыятычнай тэматыцы адбудуцца ў групах і на курсах.

У гэтыя дні студэнты зробяць экскурсіі ў музеі, пабываюць у паходах па месцах рэвалюцыйнай, баявой і працоўнай славы.

Па традыцыі выйдуць на спаборніцтвы стралкі.

Для студэнтаў і супрацоўнікаў будзе арганізаван паказ кінафільмаў па героіка-патрыятычнай тэматыцы.

Святочныя выпускі насценных газет прысвячаюцца гэтай знамянальнай даце.

Л. КУЗНЯЦОВА.

АФІЦЫЙНЫ АДДЗЕЛ

У РЭКТАРАЦЕ

Усебакова абмеркаван стан палітыка-выхаваўчай і культурна-масавай работы ў студэнцкіх інтэрнатах. З дакладам па гэтаму пытанню выступіў старшыня прафкома БДУ М. ДРОЗД, паведамлены вынікі праверкі універсітэцкіх інтэрнатаў, праведзенай у студзені.

Зрабіўшы аналіз традыцыйных форм работы з моладдзю ў інтэрнатах, М. Дрозд падкрэсліў значэнне агляду-конкурсаў і паведаміў вынікі апошняга—у гонар 50-годдзя ўтварэння СССР: першае месца прысуджана інтэрнату № 1, другое — інтэрнату № 4, трэцяе—інтэрнатам №№ 2, 3. На апошнім месцы інтэрнат № 7.

Агляд-конкурс паказаў, што там, дзе добра наладжана работа камендантаў і студсаветаў, паспяхова вядзецца палітыка-выхаваўчая і культурна-масавая работа. У інтэрнатах №№ 1,4 праводзяцца сустрэчы з вядомымі людзьмі рэспублікі, вучонымі, выкладчыкамі факультэтаў, літаратурна - музычныя вечары, лекцыі на міжнародныя тэмы, вечары адпачынку студэнтаў. У гэтых інтэрнатах добра аформлены ленінскія пакоі, чытальныя залы. У холах інтэрната № 4 зроблены стэнды, прысвечаныя У. І. Леніну, баявому шляху Савецкіх Узброеных Сіл. Рэгулярна ў інтэрнаце выпускаюцца насценныя газеты, арганізуюцца радыёперадачы, сістэматычна праводзяцца праверкі санітарнага стану. Многае робіцца для выхавання ў студэнтаў беражлівых адносін да сацыялістычнай маёмасці.

Адзначан станоўчы вопыт работы ў інтэрнатах дэканатаў і грамадскіх арганізацый гістарычнага, геаграфічнага, біялагічнага факультэтаў, факультэта журналістыкі і інш.

У гонар 50-годдзя ўтварэння СССР за лепшую арганізацыю працы, быту і адпачынку студэнтаў Рэспубліканскі камітэт прафсаюзаў узнагародзіў універсітэт першай грашовай прэміяй у размеры 500 рублёў.

Аднак у арганізацыі палітыка-выхаваўчай і культурна-масавай работы ёсць яшчэ шмат недахопаў: не адпавядае сучасным патрабаванням наглядная агітацыя, а ў інтэрнаце № 7, дзе жывуць студэнты фізічнага і матэматычнага факультэтаў, яе зусім няма, чытальныя залы недастаткова забяспечаны мэбляй. У інтэрнаце № 3, дзе жывуць студэнты юрыдычнага факультэта, няма ні ленінскага пакоя, ні чытальных залаў. Не ва ўсіх інтэрнатах ёсць тэлевізары, радыёпрыёмнікі, радыёвузлы.

Пастанова рэктарата па гэтаму пытанню прадугледжвае цэлы комплекс мер, накіраваных на ліквідацыю адзначаных недахопаў.

* * *

На гэтым жа пасяджэнні даў справаздачу аб рабоце курсаў падрыхтоўкі рэзерву прапагандысцкіх кадраў для сістэмы партыйнай і камсамольскай асветы іх кіраўнік Э. М. Загарульскі. На курсы прыцягнута 390 студэнтаў трэцяга-чацвёртага курсаў усіх факультэтаў. Заняткі вядуць работнікі Мінскага абкома КПБ, Дома палітычнай асветы, вячэрняга універсітэта марксізму-ленінізму пры гаркоме КПБ, выкладчыкі ВПШ, навукова-педагагічныя супрацоўнікі універсітэта. Лекцыі праводзяцца рэгулярна, у пэўныя дні, на высокім палітычным і метадычным узроўні. Аднак трывогу выклікае наведванне заняткаў. Больш-менш здавальняючае становішча з групамі гістарычнага, юрыдычнага, матэматычнага факультэтаў і факультэта журналістыкі, нізкі працэнт наведвання слухачамі фізічнага факультэта і зусім не прыступілі да заняткаў студэнты хімічнага факультэта і ФПМ.

У пастанове па гэтаму пытанню звернута ўвага дэкана хімічнага факультэта Ф. М. Капуцкага і дэкана ФПМ Я. А. Іванова на нездавальняючую арганізацыю адбору слухачоў.

Намечана, пачынаючы з 1973-74 навучальнага года, арганізаваць на курсах падрыхтоўку прапагандыстаў - эканамістаў з ліку студэнтаў гістарычнага і юрыдычнага факультэтаў.

На пасяджэнні рэктарата зацверджан план мерапрыемстваў па паляпшэнню прававой прапаганды і прававога выхавання студэнтаў.

ФЕСТЫВАЛЬ ПРАЦЯГВАЕЦЦА

Працягваецца Усесаюзны фестываль савецкай моладзі, прысвечаны 50-годдзю ўтварэння СССР. Трэці, рашаючы год пяцігодкі юнакі і дзяўчаты адзначаюць поспехамі ў працы і вучобе, навуцы і спорце, дасягненнямі ў мастацтве.

У нашым раёне праводзяцца конкурсы на лепшае апавяданне, нарыс, паэму, верш аб маладым сучасніку, конкурс маладых выканаўцаў савецкай песні, на лепшы фотаздымак аб моладзі. Пераможцы конкурсу будуць узнагароджаны спецыяльнымі прызамі РК ЛКСМБ.

ДЗЕНЬ ВУЧОБЫ

Ва універсітэце ўведзен дзень вучобы кіруючага саставу (дэканаў факультэтаў, іх намеснікаў, загадчыкаў кафедр, начальнікаў аддзелаў і служб).

Вучоба праводзіцца раз у месяц (кожны другі панядзелак).

Першыя заняткі адбыліся 12 лютага. З лекцыяй аб працоўным заканадаўстве перад прысутнымі выступіў выкладчык юрыдычнага факультэта Я. М. Ануфрыеў.

ПАРТКОМЕ

Наш універсітэт, які з'яўляецца членам Міжнароднай асацыяцыі універсітэтаў, падтрымлівае трывалыя сувязі з вну і навуковымі ўстановамі многіх замежных краін. Аб сутнасці гэтых сувязей далажыў на чарговым пасяджэнні партыйнага камітэта загадчык аддзела па зарубежных сувязях С. С. Булычаў.

БДУ мае двухбаковыя дагаворы аб узаемнай садружнасці з Іенскім, Сафійскім і Люблянскім універсітэтамі, якія паспяхова выконваюцца. Нашы вучоныя прымаюць шырокі ўдзел у міжнародных навуковых канферэнцыях, сімпозіумах, семінарах. Шырока практыкуюцца навуковыя камандзіроўкі і стажыроўка спецыялістаў, абмен вопытам, вытворчая практыка студэнтаў на базе універсітэтаў-сяброў.

Толькі за пяць апошніх год у замежныя краіны было накіравана 259 навукова - педагагічных работнікаў і 520 студэнтаў. Прадстаўнікі БДУ наведалі ГДР, ПНР, Югаславію, Балгарыю, Кубу, Японію, Індыю, ЗША, Англію, Францыю, ФРГ, Швецыю, Канаду, Фінляндыю, Алжыр і інш. У нашым універсітэце з сацыялістычных і капіталістычных краін за гэты ж час пабывала 1006 вучоных, студэнтаў і членаў розных дэлегацый.

БДУ вядзе даволі шырокі абмен навуковай інфармацыяй, літаратурай; універсітэцкія вучоныя разам з замежнымі калегамі ўдзельнічаюць у аўтарскіх калектывах, якія рыхтуюць сумесныя выданні навуковых прац, вучэбных дапаможнікаў.

У гэтым годзе плануецца далейшае расшырэнне сяброўскіх сувязей. У Іенскі універсітэт будзе накіравана 11 вучоных, больш, чым у мінулым годзе, прадстаўнікоў БДУ выедзе ў Сафійскі і Люблянскі універсітэты. Расшырыцца і абмен студэнцкімі групамі (замест дзевяці—трынаццаць) для праходжання азнаямленча-вытворчай практыкі.

Больш будзе сумесных навуковых даследаванняў. Акрамя фізічнага, гістарычнага і геаграфічнага факультэтаў, у іх уключацца хімічны, філалагічны, біялагічны факультэты і асобныя кафедры.

Расшырыцца таксама кола універсітэтаў-сяброў.

На пасяджэнні размова ішла і аб недахопах: недастатковай эфектыўнасці некаторых паездак, недахопах індывідуальных планаў, праграм стажораў і практыкантаў і г. д.

У прынятай пастанове прапанавана навуковай частцы і аддзелу замежных сувязей, партыйным бюро і дэканатам факультэтаў, камітэту камсамола БДУ прыняць меры, каб ліквідаваць адзначаныя недахопы.

Галоўным рэдактарам серый «Весніка БДУ» рэкамендавана шырэй асвятляць у часопісе навуковыя сувязі БДУ з замежнымі краінамі.

* * *

На гэтым жа пасяджэнні разгледжана пытанне «Аб выкананні пастановы парткома «Аб рабоце партбюро АГЧ па захаванню сацыялістычнай маёмасці».

* * *

З інфармацыяй аб ходзе падрыхтоўкі да абмену партыйных дакументаў у партыйных арганізацыях НДІ прыкладных фізічных праблем, выдавецтва, філалагічнага факультэта выступілі тт. Лепо, Бараноўскі, Чубакоў.

МЯСЦКОМЕ

Адбылася нарада старшынь вытворчых камісій прафсаюзных арганізацый факультэтаў і падраздзяленняў універсітэта, на якой абмяркоўвалася правядзенне сацыялістычнага спаборніцтва ў БДУ.

У адпаведнасці з рашэннем рэктарата, парткома, мясцкома, прафкома і камітэта камсамола аб правядзенні ва універсітэце сацыялістычнага спаборніцтва нарада распрацавала праект сістэмы паказчыкаў ацэнкі дзейнасці факультэтаў і агульнауніверсітэцкіх кафедр БДУ для вызначэння пераможцаў агульнауніверсітэцкага сацыялістычнага спаборніцтва. Копіі праекта дасланы ва ўсе пярвічныя прафсаюзныя арганізацыі для абмеркавання з умовай, каб да 15 лютага ўсе заўвагі і прапановы, а таксама сацыялістычныя абавязацельствы былі прадстаўлены ў мясцком універсітэта. Па агульных даных будзе распрацавана палажэнне аб сацспаборніцтве ва універсітэце.

Але пакуль што абмеркаванне праекта сістэмы паказчыкаў ідзе вельмі марудна. Толькі інстытут прыкладных фізічных праблем і некалькі кафедр прадставілі ўсе матэрыялы. Нельга забываць, што у заўвагах да праекта сказана: за кожны дзень нясвоечасовага прадстаўлення ў мясцком матэрыялаў па сацыялістычнаму спаборніцтву з калектываў здымаецца 10 балаў.

Для адных хваляванні экзаменацыйнай сесіі ужо ў далёкім мінулым: пацяснілі іх насычаныя цікавымі падзеямі вясёлыя канікулы. А для завочнікаў сесія — яшчэ свежы ўспамін.

НА ЗДЫМКУ: апошняя сустрэча з экзаменатарам. Для студэнта-завочніка VI курса аддзялення філасофіі У. М. КАРАГІНА яна, як і ўсе папярэднія ў зімовую сесію, была прыемнай.

Дацэнт І. А. Рабкоў ацаніў адказ студэнта на выдатна.

Фота *Д. Чаховіча.*

З УЛІКАМ ПЕРСПЕКТЫЎ

У КАСТРЫЧНІКУ сёлетняга навучальнага года савет БДУ абмеркаваў і зацвердзіў план мерапрыемстваў рэктарата і парткома па выкананню пастановы партыі і ўрада аб вышэйшай школе, які з'яўляецца цяпер практычным кіраўніцтвам для факультэта і яго кафедр у паўсядзённай дзейнасці і ў плане перспектыўнага развіцця. Якія ж пытанні і задачы ўжо ў цяперашні час вырашаюцца на факультэце?

Пачну з новых вучэбных планаў па дзённаму і вячэрняму навучанню па спецыяльнасцях агульная фізіка і радыёфізіка і фізічная электроніка. Яшчэ ў канцы мінулага вучэбнага года савет факультэта абмеркаваў праекты новых вучэбных планаў, па якіх ужо ў гэтым годзе пачалі займацца нашы першыя курсы. У новых вучэбных планах зроблен акцэнт на ўмацаванне агульнай тэарэтычнай падрыхтоўкі як па матэматычнаму, так і па фізічнаму цыклу дысцыплін.

Кафедра вышэйшай матэматыкі і матэматычнай фізікі, напрыклад, перагледзела праграмы агульных курсаў, выпрацавала шэраг каштоўных метадычных указанняў, узгадніла свае курсы з курсамі фізічнага цыкла, г. зн. пабудавала лагічна цэльную сістэму выкладання вышэйшай матэматыкі для фізічных і радыёфізічных спецыяльнасцей, якая ўжо цяпер задавальняе патрабаванні новага вучэбнага плана. У агульным раздзеле курса вышэйшай матэматыкі вылучан у асобныя курсы шэраг дысцыплін, такіх, як дыферэнцыяльныя ўраўненні, вектарны і тэнзарны аналіз, тэорыя імавернасцей і матэматычная статыстыка. Станоўчы вопыт работы гэтай кафедры і ў асаблівасці па метадычных пытаннях належыць перадаць і ўсім астатнім кафедрам.

У раздзеле курса агульнай фізікі перагледжаны суадносіны колькасці гадзін паміж асобнымі курсамі, умацаваны раздзелы курса тэарэтычнай фізікі. Уведзен шэраг новых спецыяльных курсаў і ў асаблівасці для спецыяльнасці фізічная электроніка, якія адпавядаюць узроўню сучаснага развіцця навукі па важнейшых яе напрамках. Гэта статыстычная радыёфізіка і тэорыя інфармацыі; тэорыя хвалевых працэсаў; метады рашэння прыкладных задач на ЭВМ; уводзіны ў спецыяльнасць; навуковае прагназіраванне (будзем чытаць у 10 семестры гэтага вучэбнага года). Курс агульная электроніка канкрэтызаваны і раздзелены на два курсы: вакуумная электроніка і электроніка ЗВЧ; фізіка паўправаднікоў і паўправадніковая электроніка.

Значная ўвага ў новых вучэбных планах удзелена грамадскім дысцыплінам і асаблівая ўвага—вывучэнню замежнай мовы.

Для кожнай спецыялізацыі ўнутры нашых спецыяльнасцей, ёсць свая група базавых курсаў, састаў і суадносіны якіх павінны сістэматычна перагледжвацца і карэкціравацца. Нашым спецыяльным кафедрам, якія забяспечваюць тую ці іншую спецыялізацыю, вельмі важна паўсядзённа быць у курсе спраў і перспектыў развіцця тых галін навукі і вытворчасці, якія чакаюць выпускніка. Толькі пры выкананні гэтых умоў падрыхтоўка спецыялістаў будзе адпавядаць патрабаванням вучэбнага плана і ўзроўню развіцця навукі і тэхнікі.

Сучасны этап камуністычнага будаўніцтва, які характарызуецца хуткімі тэмпамі развіцця вытворчых сіл, усебаковым навукова-тэхнічным і сацыяльным прагрэсам, прад'яўляе новыя, павышаныя патрабаванні да ўзроўню выхавання і адукацыі, яшчэ вышэй узнімае ролю савецкай вышэйшай школы ў жыцці нашага грамадства.

У плане выканання пастановы аб вышэйшай школе на нашым факультэце ўнутры спецыяльнасці радыёфізіка і фізічная электроніка ўжо з гэтага вучэбнага года пачнецца падрыхтоўка студэнтаў па спецыялізацыі мікраэлектроніка, якая вельмі неабходна і адпавядае патрабаванням і ўзроўню развіцця электроннай прамысловасці СССР. У прыватнасці, падрыхтоўка спецыялістаў па мікраэлектроніцы вельмі неабходна нашаму аб'яднанню «Інтэграл». З гэтага года і па 1980 год для прадпрыемстваў Міністэрства электроннай прамысловасці, адпаведна заключанаму дагавору, наш факультэт будзе рыхтаваць штогод 50 спецыялістаў па мікраэлектроніцы.

Кафедра фізікі паўправаднікоў і кафедра радыётэхнікі і фізічнай электронікі ўжо падрыхтавалі праграмы спецыяльных курсаў і лабараторый для гэтай спецыялізацыі. І ў гэтым вучэбным годзе з шостага семестра будзе выдзелена група па мікраэлектроніцы. Плануецца праводзіць падрыхтоўку па гэтай спецыялізацыі сумесна з вытворчым аб'яднаннем «Інтэграл». Здзяйсняцца яна будзе не толькі шляхам прыцягнення вядучых спецыялістаў вытворчасці для чытання курсаў, кіраўніцтва курсавымі і дыпломнымі работамі, але і з дапамогай арганізацыі вучэбных лабараторый непасрэдна на прадпрыемстве. Такая форма супрацоўніцтва ў поўнай меры адпавядае патрабаванням вытворчасці, узроўню развіцця тэхнікі і, безумоўна, садзейнічае павышэнню якасці падрыхтоўкі спецыялістаў.

У плане перспектыўнага развіцця ядзернай энергетыкі ў Беларусі і рэспубліках Прыбалтыкі, патрабавання кадраў для гэтай галіны прамысловасці плануецца змяніць профіль спецыялізацыі па фізіцы цвёрдага цела ў напрамку матэрыялазнаўства. Такі напрамак не патрабуе вельмі вялікіх затрат па змяненню профілю кафедры, яе абсталявання, а наадварот, дазволіць выкарыстоўваць добра аснашчаную базу Інстытута ядзернай энергетыкі АН БССР па сумеснай падрыхтоўцы і выкарыстанні спецыялістаў гэтай спецыялізацыі.

Кафедрай ядзернай фізікі зроблены першыя крокі па ўмацаванню спецыялізацыі па біяфізіцы. Для чытання спецыяльных курсаў прыцягнуты буйныя спецыялісты з АН БССР, такія, як Конеў, Салаўёў і іншыя. Рыхтуецца стварэнне спецыяльных практыкумаў.

Вядзецца падрыхтоўчая работа для адкрыцця на факультэце новай аптычнай спецыяльнасці інжынернага профілю на базе існуючых дзвюх аптычных кафедр з перспектывай адкрыцця яшчэ адной кафедры — прыкладной оптыкі.

Пры рашэнні гэтых задач, на наш погляд, вельмі неабходна пры складанні праграм спецкурсаў, пераліку работ спецлабараторый разумна спалучаць характар, формы і змест палітыка-выхаваўчай і культурна-масавай работы са студэнтамі; выкарыстоўваць базу прамысловых прадпрыемстваў з мэтай распрацоўкі і прымянення сучасных навуковых метадаў арганізацыі вучэбна-выхаваўчага працэсу, а таксама тэхнічных сродкаў навучання.

Пастанова ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР «Аб мерах па далейшаму ўдасканаленню вышэйшай адукацыі ў краіне» накладвае вялікую адказнасць на ўвесь калектыў нашага факультэта, партыйную, прафсаюзную і камсамольскую арганізацыі і патрабуе творчага выкарыстання ўсіх нашых рэзерваў.

І. ЗЯЦЬКОЎ,
дэкан фізічнага факультэта.

ПЛЁН НАВУКОВЫХ ПОШУКАЎ

НАВУКОВА - ДАСЛЕДЧАЯ работа ў галіне беларускага мовазнаўства распачалася ва універсітэце з першых дзён яго заснавання. Распрацоўкай беларускай мовы спачатку тут займаліся такія вядомыя лінгвісты, як прафесар П. А. Бузук, дацэнты Я. В. Воўк-Левановіч, А. В. Багдановіч, пазней—прафесар Ц. П. Ломцеў, дацэнт М. І. Карнеева-Петрулан. На кафедры беларускай мовы універсітэта склалася традыцыя накіроўваць навуковыя пошукі на рашэнне першачарговых задач беларускай лінгвістыкі і падрыхтоўкі высокакваліфікаваных кадраў філолагаў.

Асаблівая ўвага ўдзяляецца стварэнню падручнікаў і вучэбных дапаможнікаў для вышэйшай і сярэдняй школы, складанню і ўдасканаленню праграм курсаў беларускага мовазнаўства. У гэтай справе універсітэту як вядучай вышэйшай навучальнай і навукова-даследчай установе рэспублікі адводзіцца рашаючая роля. Супрацоўнікі кафедры нярэдка аб'ядноўваюцца з калектывамі іншых навучальных устаноў. Па сутнасці, усе найбольш важныя падручнікі і вучэбныя дапаможнікі па дысцыплінах беларускага мовазнаўства, што з'явіліся ў пасляваенныя гады, ствараліся пры ўдзеле вучоных універсітэта.

За апошні час кафедрай падрыхтавана некалькі вучэбных дапаможнікаў па курсу сучаснай беларускай літаратурнай мовы: «Беларуская мова. Арфаграфія» дацэнта Я. М. Камароўскага, якая нядаўна выйшла другім, перапрацаваным выданнем, «Пунктуацыя беларускай мовы» і «Зборнік практыкаванняў па сучаснай беларускай мове. Сінтаксіс і пунктуацыя» дацэнта Л. І. Бурака, а таксама «Зборнік практыкаванняў па сучаснай беларускай мове. Лексікалогія, фанетыка, арфаэпія, графіка, арфаграфія» дацэнта І. М. Шчарбаковай. Пры вывучэнні раздзела аб фразеалагізмах карысным дапаможнікам можа з'явіцца «Слоўнік беларускай народнай фразеалогіі», складзены дацэнтамі Е. С. Мяцельскай і Я. М. Камароўскім.

Е. С. Мяцельская ўдзельнічала ў стварэнні вучэбнага дапаможніка па беларускай дыялекталогіі, у якім паслядоўна, паводле існуючай праграмы для вну, асвятляюцца фанетычныя асаблівасці, лексіка і фразеалогія, марфалогія і сінтаксіс сучасных беларускіх гаворак, вызначаюцца іх дыялектныя разыходжанні і падзел на групы.

Упершыню ў практыцы вышэйшай школы на кафедры быў распрацаван курс гісторыі беларускай літаратурнай мовы, складзена праграма і выдадзена некалькі вучэбных дапаможнікаў па гэтаму курсу.

Для навучэнцаў завочных падрыхтоўчых курсаў пры універсітэце дацэнты У. М. Лазоўскі і І. В. Шадурскі выдалі вучэбна-метадычны дапаможнік «Беларуская мова».

Нельга не адзначыць і тое, што ў свой час на кафедры былі падрыхтаваны падручнікі беларускай мовы для сярэдняй школы дацэнтамі М. І. Жыркевічам і К. І. Шапялевічам. Па падручніку, які быў створан і затым удасканальваўся М. І. Жыркевічам, беларуская мова ў сярэдняй школе вывучалася амаль 30 гадоў.

Падручнікі і вучэбныя дапаможнікі былі станоўча ацэнены навуковай грамадскасцю і заваявалі аўтарытэт сярод студэнцтва і ўсіх, хто карыстаўся імі.

Высокую ацэнку атрымалі і манаграфічныя даследаванні, выкананыя супрацоўнікамі кафедры, у прыватнасці «Назоўнік у беларускай мове. Частка І. Адзіночны лік» прафесара М. А. Жыдовіч.

Зараз у выдавецтвах «Вышэйшая школа» і універсітэта рыхтуюцца да друку вучэбны дапаможнік па курсу сучаснай беларускай літаратурнай мовы, адрасаваны яго аўтарам Л. І. Бураком спецыяльна студэнтам-завочнікам, а таксама вучэбна-метадычны дапаможнік па беларускай мове для падрыхтоўчых факультэтаў вну (аўтары— Е. С. Мяцельская і Я. М. Камароўскі), марфемны слоўнік беларускай мовы, у якім паказана марфемнае чляненне найбольш ужывальных слоў беларускай лексікі і які знойдзе прымяненне і ў вышэйшай, і ў сярэдняй школе на занятках па словаўтварэнню (складзены мною і дацэнтам Мінскага педагагічнага інстытута А. М. Бардовічам), і некаторыя іншыя працы.

Навукова-даследчая праблематыка, якою займаецца кафедра, ахоплівае актуальныя пытанні сучаснай беларускай літаратурнай мовы і яе гісторыі, беларускай дыялекталогіі і стылістыкі, кантактаў і ўзаемадзеяння беларускай мовы з іншымі мовамі на розных гістарычных этапах. Вось ужо некалькі гадоў калектыў супрацоўнікаў кафедры пад кіраўніцтвам М. А. Жыдовіч працуе над складаннем слоўніка мінска-маладзечанскіх гаворак, якія вылучаюцца ў тых адносінах, што з імі звязана моватворчасць нашых выдатных майстроў слова Я. Купалы і Я. Коласа. Вынікі гэтай вялікай работы публікуюцца ў асобных выпусках «Матэрыялаў да слоўніка мінска-маладзечанскіх гаворак». Л. І. Бурак заканчвае падрыхтоўку да друку манаграфіі, дзе будуць усебакова раскрыты своеасаблівыя сінтаксічныя канструкцыі, якія пашыраюцца ў моўным ужытку. Цікавымі і каштоўнымі для навукі маюць быць і іншыя даследаванні супрацоўнікаў кафедры.

Кафедра беларускай мовы ўсведамляе тую адказнасць, што ўскладзена на яе ў сувязі з апошнімі рашэннямі партыі і ўрада па далейшаму развіццю навукі ў вышэйшай школе, і прыкладзе ўсе намаганні, каб узняць ва універсітэце на больш высокі ўзровень навукова-даследчую работу ў галіне беларускага мовазнаўства.

Л. ШАКУН,
прафесар, доктар філалагічных навук, загадчык кафедры беларускай мовы.

НА ЗДЫМКУ: ідзе пасяджэнне кафедры.
Фота Д. ЧАХОВІЧА.

У ВНУ КРАІНЫ

ВЕЛІЗАРНАЕ БАГАЦЦЕ

За 350 год свайго існавання (з 1608 г.) бібліятэка Львоўскага дзяржаўнага універсітэта сабрала звыш 2 млн 300 тысяч кніг, сярод якіх вельмі многа каштоўных, унікальных кніг розных выданняў. Самая старажытная кніга ў бібліятэцы — «Царкоўная гісторыя» Амвросія Медзяланскага, якая напісана на пергаменце—ў XII стагоддзі ў Італіі. У бібліятэцы захоўваецца рукапіс Ф. Пятраркі «Аб памятных рэчах», адзін з самых старажытных у нашай краіне гербарыяў, рукапісы дакументальнага характару.

Другую групу складаюць кнігі, надрукаваныя ў XV—XVIII стагоддзях, а трэцюю — рэдкія выданні, у асноўным гуманітарнага напрамку—першыя выданні Т. Мора, Т. Кампанелы, «Капітал» К. Маркса, каштоўныя фотарэпрадукцыі з унікальных рукапісаў і друкаваных кніг.

У БІБЛІЯТЭЦЫ БДУ

НОВЫЯ КНІГІ ПА МАТЭМАТЫЦЫ

1. Вагнер, Г. Основы исследования операций. В 3-х т. Пер. с англ., т. I, М., «Мир», 1972.

2. Исследования по современным проблемам суммирования и приближения функций и их приложениям. Сборник научных работ. Днепропетровск, 1972.

3. Каргаполов, М. И. и Мерзляков, Ю. И. Основы теории групп. М., «Наука», 1972.

4. Като Тосио. Теория возмущений линейных операторов. Пер. с англ. М., «Мир», 1972.

5. Китайгородский, А. И. Невероятно — но факт. М., «Молодая гвардия», 1972.

6. Кокорин, А. И. и Копытов, В. М. Линейно упорядоченные группы. М., «Наука», 1972.

7. Международный конгресс математиков. Ницца. 1970. Доклады советских математиков. М., «Наука», 1972.

8. Методика математики, элементарная математика, высшая алгебра, прикладная математика. Сборник трудов. Под ред. проф. И. К. Андронова. М., 1972.

9. Теория функций комплексного переменного и краевые задачи. Сборник статей. Вып. I. Чебоксары, 1972.

10. Шварц, Лоран. Анализ. Перевод с франц., т. 1—2. М., «Мир», 1972.

Мае настаўнікі

ЖЫЦЦЁ—СЛУЖЭННЕ ЛЮДЗЯМ

Пётр Іванавіч Альсмік. Нельга ўявіць сабе беларускую бульбу без Пятра Іванавіча. Яго імя вядома не толькі ў нашай краіне, але і за яе межамі.

Цяжкім быў яго шлях у навуку. Сын селяніна, ён у 1929 годзе скончыў Беларускую сельскагаспадарчую акадэмію. Цяпер Пётр Іванавіч Альсмік — вядучы селекцыянер-бульбавод.

Ён — удзельнік дзвюх войн. Змагаўся на Фінскім фронце, вызваляў Заходнюю Беларусь. У гады Вялікай Айчыннай вайны прымаў актыўны ўдзел у партызанскім руху ў Беларусі.

А ў мірны час усе помыслы былі аддадзены навуцы. У 1953 годзе пры абароне кандыдацкай дысертацыі яму была прысуджана вучоная ступень доктара сельскагаспадарчых навук. У 1956 годзе ён быў выбран членам-карэспандэнтам ВАСГНІЛ, а ў 1966 годзе — акадэмікам Акадэміі навук БССР.

Гэта ім выведзены многія сарты бульбы: «аграномічны», «заазерскі», «скараспелка-2», «лошыцкі», «тэмп», «разварысты», «беларускі», «крухмалісты», «старт». Усяго сартамі, якія выведзены Альсмікам і яго супрацоўнікамі, занята 307,6 тыс. га ў Беларусі, што складае 61,6 працэнта ад агульнай плошчы пасеваў бульбы ў БССР.

Партыя і ўрад высока ацанілі заслугі вучонага. У 1951 годзе яму была прысуджана Дзяржаўная прэмія. У 1958 годзе ён узнагароджан ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга. За выдатныя заслугі ў галіне селекцыі бульбы 30 красавіка 1966 года яму прысвоена званне Героя Сацыялістычнай Працы з уручэннем ордэна Леніна і медаля «Залатая Зорка». Пётр Іванавіч узнагароджан многімі залатымі і сярэбранымі медалямі ВДНГ.

Не толькі выдатны вучоны, але і цудоўны настаўнік, ён выхаваў цэлую плеяду селекцыянераў — сваіх паслядоўнікаў. Працавітасць гэтага чалавека выклікае глыбокую павагу. Ён шмат працуе, шмат піша, чытае. І нават незадаволен двума выхаднымі ў тыдзень. Для яго іх і няма. На свае доследныя дзялянкі ён ходзіць і ў будні і ў выхадныя. Накіроўваецца ранкам са словамі: «Пайду паздароўкаюся са сваёй бульбачкай». А поле не блізка — чатыры-пяць кіламетраў. І ўвесь шлях пехатой, растлумачваючы гэта так: «Калі іду, я думаю».

Пётр Іванавіч — чалавек вельмі добры, сціплы. Яго сардэчная, прыветная ўсмешка выклікае ў людзей такую ж цеплыню. Яго вельмі любяць і паважаюць і супрацоўнікі інстытута, і рабочыя.

Мэта ўсяго жыцця вучонага — служыць людзям, грамадству. Ён марыць вывесці самы лепшы, самы смачны сорт бульбы.

У доме П. І. Альсміка вельмі вялікая, багатая бібліятэка. Там ёсць усё: ад поўнага Збору твораў У. І. Леніна і Вялікай Савецкай Энцыклапедыі да навейшых выданняў навуковай і мастацкай літаратуры. А колькі перадаў ён літаратуры ў якасці дара бібліятэцы БНДІКПО і бібліятэцы доследнай гаспадаркі «Русінавічы»! Яго падпіска складае 24 назвы. Сярод кніг шмат грамадска-палітычнай, навуковай, зарубежнай літаратуры.

Я ведаю Пятра Іванавіча каля 10 гадоў. Мяне заўсёды прыцягвала яго прастата, дабрата ў адносінах да людзей. А як многа ён ведае! У яго можна атрымаць адказ на любое пытанне з галіны навукі, тэхнікі, палітыкі.

Незвычайна чуллівая яго любоў да жывёл, і яны яму плацяць тым жа.

Яшчэ калі я вучылася ў школе, Пётр Іванавіч быў частым госцем у нас. У размове з намі, вучнямі, ён заўсёды завастраў увагу на тым, што ў наш час маладому пакаленню трэба шмат ведаць, трэба любіць працу, бо іменна ёю прыгожы наш савецкі чалавек.

Мне здаецца, нам, студэнтам біялагічнага факультэта, пашанцавала. Праходзячы практыку ў Беларускім навукова-даследчым інстытуце бульбаводства і плодагароднінаводства, мы маем магчымасць быць побач з гэтым выдатным вучоным, цудоўным чалавекам.

А. ШЫПЯЛЬКЕВІЧ,
студэнтка.

Калі закончыліся лекцыі

КАЛІ-НЕБУДЗЬ у танцавальнай зале з-за нечага пляча паглядзіце на твары танцуючых: іх пранізвае нейкае напружанне, няма «разняволення», толькі зрэдку мільгане вясёлая, непасрэдная ўсмешка дзяўчыны, хлопца.

Прама насупраць мяне то з'яўляецца, то знікае нерухомы твар студэнта. Ну, абсалютна ніякіх эмоцый! Вочы то заплюшчваюцца, то расплюшчваюцца настолькі, каб бачыць святло і не зусім страціць з поля зроку партнёршу. Галава лялькі, якую тузаюць за ногі, ды і толькі. Нямала такіх на танцах: падкрэслена абыякавых, пагардлівых, знешне спакойных, а ўсё ж такі вельмі скаваных.

Многія з нас, пабываўшы на факультэцкім або агульнауніверсітэцкім вечары, застаюцца незадаволенымі. Часта мы і не прызнаёмся сабе ў гэтым. Ну, прыйшлі на некалькі гадзін адпачыць, патупалі нагамі на квадрацыку падлогі і разышліся.

Чаму танец, адзін са спосабаў выяўлення цудоўнай сутнасці чалавечай, ператвараецца ў бязрадаснае, манатоннае тупанне і шарканне!! Чаму ў танга, шэйку, твісце мы такія непрыгожыя, раўнадушныя! Я пыталася ў пастаянных наведвальнікаў вечароў, што іх больш за ўсё прыцягвае там. «Ходзім пазнаёміцца», — адзін адказ. «Любім танцаваць», — адказваюць часцей. Але дазвольце не паверыць! Няўжо, калі чалавек што-небудзь любіць, ён можа быць такім! Хіба, калі любіш танцаваць, будуць рухі такімі расхлябанымі, непрыгожымі!

ТАНЦАВАЦЬ? ПРЫГОЖА!

Але з якой бы мэтай мы ні хадзілі на танцавальныя вечары, мы там або танцуем, або падпіраем сцены. І агульную нашу зайздрасць выклікаюць тыя, хто добра танцуе. Але рэдкая пара бывае непасрэднай, радаснай у музыцы, у руху. У такіх і не трэба пытаца, чаму яны прыйшлі на танцы.

Мабыць, твар таго хлопца-ідала ўжо крайнасць, але ёсць і другое... Дзяўчына какетліва калыша галавой, заламвае рукі, зграбна выгібаецца, а ўсё роўна няма поўнай гармоніі, задавальнення. Усе яе старанні пайшлі на вытанчэнне ў прыгожых жэстах. І калі хлопец яшчэ не спакушаўся танцаваць (адгэтуль і яго напускная абыякавасць), то, гледзячы на такіх, як яна, і на сотні няўмела танцуючых, робіцца сумна. Не! Усё павінна быць інакш. Нам жа самім гэта не падабаецца.

Мы ўмеем здаваць экзамены, мы добра вучымся, многа чытаем, пішам навуковыя работы, якія атрымліваюць вышэйшыя катэгорыі, мы ўмеем арганізаваць паход, прачытаць лекцыю і зрабіць мноства іншых патрэбных і не вельмі патрэбных рэчаў.

Але ёсць такое, можа, для каго-небудзь дробязь, без чаго мы практычна не можам абысціся, — танцы. Яны не ўваходзяць у навучальны працэс, праграмай не прадугледжаны. Вечары — гэта не адзіная і не галоўная магчымасць адпачыць, але на іх хадзілі, ходзяць і будуць хадзіць, і месц у зале па-ранейшаму не будзе хапаць.

А як мы вучымся танцаваць! Ціхенька дзе-небудзь у вузкім коле прыяцель пакажа прыяцелю асноўныя рухі. Вось і ўся школа танцаў.

Мне здаецца, у стварэнні пры універсітэце школы бальнага танца няма нічога ненатуральнага і немагчымага. Ёсць жа ў нас спартыўныя секцыі, студэнцкі тэатр. Канешне, такія школы ёсць пры клубах, Палацы прафсаюзаў, але не многія туды пойдуць: нязручна па часу, далёка. А ў такую школу пры універсітэце пайшлі б абавязкова: гэта ж у сваім доме.

Мабыць, арганізаваць гэтую школу не так ужо і проста, але трэба. Трэба і танцам вучыць, як вучылі нас культуры мовы, правілам паводзін, вучаць культуры думкі. Трэба ж дзе-небудзь, калі-небудзь запоўніць той прагал, што пакінула сярэдняя школа. Няхай жа гэта будзе зроблена тут, у нашым універсітэце.

Г. КАНАШЭВІЧ,
студэнтка.

У зале беларускага аддзялення Усесаюзнай гандлёвай палаты была арганізавана IX абласная выстаўка фотааматараў г. Мінска і Мінскай вобласці. З цікавасцю спыняліся наведвальнікі ля работ студэнта IV курса факультэта журналістыкі нашага універсітэта Віктара Жука. Арыгінальнасць сюжэта, цікавая кампазіцыя і выдатная якасць здымкаў далі Віктару магчымасць стаць дыпламантам выстаўкі.

Сёння мы прапануем увазе чытачоў некалькі работ В. Жука.

- **У адным страі.**
- **Студэнцкі будаўнічы...**
- **У свеце прахожых.**

СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ СПОРТ

ЗАСЛУЖАНЫ ПОСПЕХ

У час студэнцкіх канікул у Брэсце праводзілася зімовае першынства Белсавета СДСТ «Буравеснік» па лёгкай атлетыцы. Упэўненую перамогу ў спаборніцтвах атрымала зборная каманда БДУ, якая набрала 182,5 ачка. Другое месца ў каманды інстытута замежных моў — 135 ачкоў, трэцяе ў ІФК — 134 ачкі.

Найбольш удачна выступілі і сталі чэмпіёнамі Белсавета студэнтка біяфака О. Ярута ў бегу на 600 і 1000 метраў, студэнт фізфака А. Якаўлеў —у мнагабор'і і супрацоўніца хімфака З. Пачакуева — скачкі ў даўжыню. Сярэбраныя прызёры—студэнты А. Забела, Л. Кайгародава, В. Сотнікава, В. Шпігаў, А. Міхнавец, лабаранты В. Кузьменка, А. Калдуненка. Бронзавых узнагарод удастоены Т. Надзеева і В. Яжоў.

Цяпер каманда лёгкаатлетаў БДУ адна з мацнейшых каманд вну краіны, і ў гэтым вялікая заслуга старшага выкладчыка, трэнера зборнай Міхаіла Аляксандравіча Жаўнерыка.

**

У перыяд зімовых студэнцкіх канікул у Кіеве праходзіла традыцыйная матчавая сустрэча каманд 10 універсітэтаў па мастацкай гімнастыцы. У матчы прымалі ўдзел каманды універсітэтаў Ленінграда, Масквы, Кіева, Мінска, Краснадара, Тарту, Тбілісі, Адэсы і Днепрапятроўска. У саставах каманд было многа вядомых і моцных майстроў.

Радуе поспех маладога майстра спорту студэнткі І курса ФПМ Ларысы Вараб'ёвай. Яна заняла II месца, прайграўшы пераможцы Л. Белаконь 0,05 бала.

Высокімі ацэнкамі суддзяў і апладысментамі гледачоў былі адзначаны выступленні майстроў спорту Ірыны Рагач, Ніны Гарбуновай, Алёны Цярохінай.

У камандным турніры перамаглі ленінградскія студэнткі, другімі сталі масквічкі, трэцімі — студэнткі Кіева.

Выступленне каманды БДУ, якая заняла IV месца, ацэньваецца спецыялістамі як паспяховае. Мінчанкі абышлі моцныя каманды універсітэтаў Тарту, Алма-Аты, Краснадара.

П. ГЕРАСІМОВІЧ.

ПА ЛЕСВІЦЫ ПЕРАМОГ

Другое месца на першынстве БССР па баскетболу — так пачаўся 1972 год для жаночай баскетбольнай каманды універсітэта. Год напоўнен спаборніцтвамі, сустрэчамі і — поспехамі. Вясна прынесла І месца ў фінале вну БССР, І месца на першынстве г. Мінска III месца ў зоне Усесаюзнай універсіяды. Новы сезон — новыя перамогі. У верасні заваявана II месца ў спартакіядзе г. Мінска, І — на першынстве вузаў г. Мінска, выйграна занальнае спаборніцтва вну БССР. Заключны акорд спартыўнага 1972 года—заваёва кубка БССР па баскетболу.

На працягу 10 год жаночая зборная каманда універсітэта па баскетболу з'яўляецца прызёрам сярод студэнцкіх каманд БССР. 6 разоў яна заваёўвала першае месца, 4 разы—другое-трэцяе.

Сённяшні састаў каманды — спалучэнне маладосці і вопыту. Ядро яе складаюць спартсменкі, якія не адзін год аддалі спорту, выраслі ў камандзе, не аднойчы прынослі ёй перамогу. Навічкам ёсць у каго пераймаць вопыт і вучыцца майстэрству. На трэніроўках парады дасць не толькі трэнер Георгій Міхайлавіч Грудо, за ёю можна звярнуцца да ветэранаў Рэгіны Чыпайтэ, Вольгі Аніскевіч, Людмілы Хілько, Веры Смірновай і іншых.

За многа год трэнерскай работы Г. М. Грудо назапасіў вялікі вопыт падрыхтоўкі спартсменаў. Але напэўна самае каштоўнае, што дала шматгадовая практыка, — магчымасць назіраць за ростам майстэрства каманды, умовамі гэтага росту, за тым, што дае спорт кожнаму члену каманды. Самы каштоўны вопыт — вопыт работы з людзьмі.

З цеплынёй і гонарам расказвае Георгій Міхайлавіч аб сваіх выхаванках. Людміла Хілько — цяпер завочніца геафака — трэніруецца ў яго з першага класа. Яна была капітанам зборнай школьнікаў БССР, пад яго кіраўніцтвам выйшла ў вялікі спорт, выступала ў жаночай зборнай рэспублікі, а для трэнера засталася ўсё той жа Ляль:кай. Са школьных год прыходзіць на трэніроўкі Наташа Ярмольчык — цяпер таксама студэнтка геафака. Многа год аддалі баскетболу З. Іціток, Л. Едэшка, Р. Чыпайтэ, Н. Малашонак, В. Аніскевіч, Л. Рыбінкіна. За доўгі час сумесных трэніровак, выездаў, выступленняў паміж ігракамі ўзніклі своеасаблівыя адносіны сяброўства, узаемадапамогі. Гэтую традыцыю падтрымліваюць новыя члены, якія прыходзяць у каманду. Працэс «ўжывання» іх ў калектыў садзейнічае сама атмасфера трэніровак, адносіны паміж спартсменкамі, паміж камандай і трэнерам — шчырыя, сяброўскія.

— Спартыўныя поспехі у многім залежыць ад згуртаванасці каманды. З другога боку — той жа поспех яшчэ больш згуртоўвае яе, — гаворыць Георгій Міхайлавіч.

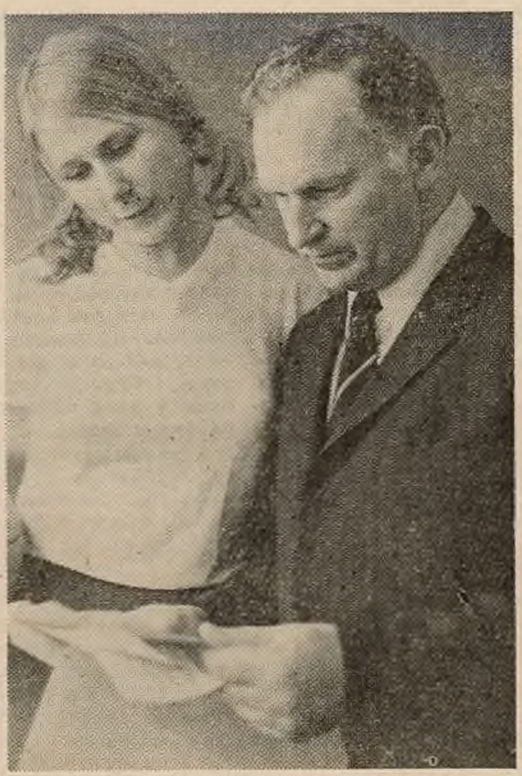

І расказвае аб дружбе, якая звязвае членаў каманды, аб тым, як' дапамагаюць старэйшыя спартсмены навічкам. І не толькі на спартыўных пляцоўках — дапамагаюць у час экзаменацыйных сесій: парадамі, проста маральнай падтрымкай. Расказвае, якімі радаснымі бываюць заўсёды сустрэчы пасля канікул, як яскрава праяўляецца дружба ігракоў на выездах і як дапамагае яна атрымліваць перамогі.

У трэнера да кожнага іграка асобны падыход. Каманда — складанае спляценне характараў, і трэба добра адчуваць, чым жыве кожны член, каб кіраваць калектывам. Дапамагаюць трэнеру капітан каманды Міла Жабінская, староста Тамара Кабанава.

У дні экзаменацыйнай сесіі трэнер ведае, хто калі здае экзамены, і яго не менш, чым спартыўныя поспехі, хвалююць поспехі ў вучобе. Навічкі-першакурснікі звычайна не адразу могуць распланаваць свой час, таму ў журнале паспяховасці ў некаторых з іх шмат здавальняючых адзнак. Але вопыт паказвае, што з цягам часу яны падцягваюцца і ў вучобе, і ў спорце.

Спорт і вучоба — гэта той аспект, у якім будуе сваю работу трэнер. Каманда трэніруецца чатыры разы ў нядзелю. Акрамя камандных трэніровак, праводзяцца індывідуальныя—гэта дазваляе працаваць не толькі над тэхнікай, але і над тактыкай гульні. Трэніроўкі займаюць многа часу, да таго ж кожны год каманда робіць шэсць-сем выездаў, кожны з якіх працягваецца тры-сем дзён. Але на паспяховасць студэнтак гэта адмоўна не ўплывае. Па-першае, таму, што ў камандзе існуе правіла: спартыўныя поспехі павінны спалучацца з поспехамі ў вучобе. Па-другое, спорт дапамагае лепш спланаваць свой рабочы дзень; вольнага часу амаль не застаецца, фактычна ніводная мінута не праходзіць без справы. А ў такіх умовах чалавек унутрана арганізуецца, паяўляецца прывычка працаваць. Акрамя таго, трэніроўкі даюць своеасаблівую псіхалагічную разгрузку чалавеку. А ўвогуле ўся работа вядзецца пад дэвізам «Спачатку вучоба — потым спорт».

Сесія змяняе план трэніровак. Фізічныя нагрузкі зменшаны да мінімуму. Праводзяцца толькі індывідуальныя трэніроўкі, паколькі ўсю каманду сабраць цяжка.

У новым 1973 годзе каманду чакаюць новыя адказныя турніры. Сезон пачынаецца з агульнафізічнай падрыхтоўкі, ігракі «адыходзяць ад мяча»: займаюцца плаваннем, акрабатыкай. Аснову трэніровак складаюць спецыяльныя практыкаванні. Гэта — база для любых далейшых спаборніцтваў. Пасля пачнецца наігрыванне тактычных звязак у звеннях, шліфоўка тэхнікі, потым каманда прыступіць да тактычных трэніровак і кантрольных гульняў.

Як трэнер Георгій Міхайлавіч выпрацаваў сваю тактыку падрыхтоўкі каманды да выступлення. Ён імкнецца знайсці і адпрацаваць новыя для праціўніка элементы ў абароне. Нападзенне не заўсёды эфектыўна, а абарона ж — не падвядзе.

Самым адказным момантам сезона будзе для каманды фінал ВНУ БССР у красавіку. У маі ёй трэба заняць не ніжэй II месца, па словах трэнера, на першынстве БССР.

Час ёсць, і ёсць усе падставы ў каманды, каб павялічыць лік сваіх перамог.

Т. ЗАСІМ,
Д. ЧАХОВІЧ.

На здымку: перад трэніроўкай або пасля яе часта патрэбны такія кароткія нарады трэнера Георгія Міхайлавіча Грудо і капітана каманды Людмілы Жабінскай.

МАРШРУТЫ КАНІКУЛ

Як заўсёды пасля зімовых канікул, шумна цяпер у клубе турыстаў-альпіністаў. Закончаны паходы: у фотаздымках, расказах удзельнікаў ажываюць эпізоды нядаўніх вандраванняў.

У паходах удзельнічала каля 190 чалавек, прывезены справаздачы аб 20 маршрутах. 13 турысцкіх груп падарожнічалі па Беларусі. Маршруты праляглі праз Браслаўскія азёры, возера Нарач, падшэфны Стаўбцоўскі раён. Студэнты чыталі ў школах лекцыі аб Беларускім універсітэце, растлумачвалі парадак і збіралі інфармацыю аб ходзе здачы норм ГПА.

4 групы пабывалі ў Карпатах. Цікавае падарожжа было арганізавана па Валдаі.

●

Паход II катэгорыі складанасці праведзен па Карэліі. Удзельнікі наведалі цудоўны старажытны помнік драўлянай архітэктуры Кіжы.

Яшчэ адну «двойку» (паход II катэгорыі складанасці) ажыццявілі на Урале члены секцыі альпінізму БДУ. У маршрут было ўключана ўзыходжанне на вяршыню Ямантау.

А. ЗАЛАН.

АНЕКДОТЫ АБ ЭКЗАМЕНАХ

Студэнт узяў білет са стала, паглядзеў на яго і сунуў назад у кучу білетаў. Другі білет таксама адправіў назад. І трэці — таксама. Затым студэнт пайшоў. Экзаменатары вырашылі паставіць яму двойку. Але стары добры прафесар заявіў:

— Па-мойму, яму можна паставіць троечку....

— За што ж?!

— Ну, бачыце, ён нешта шукаў... значыць, нешта ён ведае...

●

На выпускным вечары ў тэатры Вахтангава выкладчык А. С. Поль падышоў да аднаго з маладых людзей, ужо атрымаўшых дыплом, і заўважыў:

— Я калекцыяніру шпаргалкі. Ведаю некалькі дзесяткаў форм і наладжванняў гэтых дапаможных сродкаў для экзамена. Але вось вашай шпаргалкі я не змог разгадаць. Дзе яна размяшчалася і як была сканструявана?

— Вельмі проста, прафесар, — сумленна прызнаўся былы студэнт. — Я ўзяў пусты корпус наручнага гадзінніка, унутры на маленькую вось накруціў вузенькую папяровую ленту, на якой усё і напісаў. А стужку вярцеў, пакручваючы галоўку для завода гадзінніка... Ды я вам падару гэты механізм!

Студэнцкі гумар

ПАРАДЫ

1. ДЗЯЖУРНАМУ

З сабой на дзяжурства можна ўзяць (дзяўчатам) вязанне або чужыя канспекты, толькі пераліпісваць іх трэба не вельмі адкрыта.

●

Сцеражыцеся дзвэры, за якімі чытаюць лекцыю дэкан або асабліва нервовыя выкладчыкі.

2. ПЕРШАКУРСНІКУ

Здаць экзамен можна, не рыхтуючыся зусім. (Гэтая і падобныя парады даюцца ў індывідуальным парадку, уліўчваючы, што газету калінікалі чытаюць і выкладчыкі).

3. СТАРШАКУРСНІКУ

Нават калі ты не адкрываў кнігу, усё роўна падымай руку на практычных і семінарскіх занятках. Праз некаторы час выкладчык вырашыць, што ты старанны студэнт, і перастане цябе выклікаць.

Дзень добры, доўгачаканая зіма!

Фота Д. Чаховіча.

Рэдактар А. А. НІКОЛЕНКА.

Наш адрас: г. Мінск, універсітэцкі гарадок, галоўны корпус, п. 106. Тэлефон — 22-07-19.
АТ 05075
Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выдавецтва ЦК КП Беларусі.
Тыраж 2.000 экз. Заказ 166.